

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 11.02.1971, sp. zn. 3 Tz 137/70, ECLI:CZ:NS:1971:3.TZ.137.1970.1

Číslo: 50/1971

Právní věta: Ustanovenia Trestného poriadku o konaní a rozhodovaní o obžalobe sa vzťahujú aj na konanie pred samosudcom, pokiaľ zákon neustanovuje v tomto smere výnimku. Pred nariadením hlavného pojednávania o obžalobe za trestný čin uvedený v § 314a odst. 1 Tr. por. je preto samosudca podľa § 314b odst. 2 Tr. por. oprávnený a povinný preskúmať podanú obžalobu z hľadísk uvedených v dvanástej hlave Trestného poriadku. Ak obžalobu neprijme podľa § 194 Tr. por., môže vydať niektoré z rozhodnutí uvedených v § 188 Tr. por. Ustanovenie § 314b odst. 3 Tr. por. možno vykladať len v tom zmysle, že samosudce nerozhoduje o preskúmaní obžaloby, resp. návrhu na potrestanie na neverejnom zasadnutí (§ 185 odst. 1 a § 240 až 244 Tr. por.).

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 11.02.1971

Spisová značka: 3 Tz 137/70

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obžaloba, Přečiny, Řízení před samosoudcem

Předpisy: 141/1961 Sb. § 185

§ 188

§ 194

§ 221 odst. 1

§ 314a odst. 1

§ 314b odst. 2

§ 314b odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 50/1971 sb. rozh.

Ustanovenia Trestného poriadku o konaní a rozhodovaní o obžalobe sa vzťahujú aj na konanie pred samosudcom, pokiaľ zákon neustanovuje v tomto smere výnimku. Pred nariadením hlavného pojednávania o obžalobe za trestný čin uvedený v § 314a odst. 1 Tr. por. je preto samosudca podľa § 314b odst. 2 Tr. por. oprávnený a povinný preskúmať podanú obžalobu z hľadísk uvedených v dvanástej hlave Trestného poriadku. Ak obžalobu neprijme podľa § 194 Tr. por., môže vydať niektoré z rozhodnutí uvedených v § 188 Tr. por.

Ustanovenie § 314b odst. 3 Tr. por. možno vykladať len v tom zmysle, že samosudca nerozhoduje o preskúmaní obžaloby, resp. návrhu na potrestanie na neverejnom zasadnutí (§ 185 odst. 1 a § 240 až 244 Tr. por.).

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR z 11. februára 1971, [3 Tz 137/70.](#))

Najvyšší súd SSR zamietol sťažnosť pre porušenie zákona generálneho prokurátora SSR, podanú proti uzneseniu Okresného súdu v Humennom z 27. apríla 1970 sp. zn. 2 Ts 69/70 potvrdenému uznesením Krajského súdu v Košiciach zo

14. júla 1970 sp. zn. 6 To 178/70, ktorým samosudca vrátil vec podľa § 188 odst. 1 písm. f) okresnému prokurátorovi na došetrenie.

Z odôvodnenia:

Okresný prokurátor v Humennom podal pod č. Pv 827/69 27. apríla 1970 obžalobu na M. B. pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 odst. 1 Tr. zák. preto, že 28. 11. 1969 vo večerných hodinách udrel tvrdým predmetom po hlave J. Z., čím mu spôsobil tržnú ranu na záhlaví a pomliaždenie dolnej čeluste, ktorých liečenie trvalo 7 dní.

Samosudca na Okresnom súde v Humennom uznesením z 18. 5. 1970 sp. zn. 2 Ts 69/70 vrátil vec podľa § 188 odst. 1 písm. f) Tr. por. okresnému prokurátorovi na došetrenie.

Proti tomuto rozhodnutiu samosudcu podal okresný prokurátor sťažnosť s odôvodnením, že rozhodnutie nemá oporu v zákone. Podľa § 314c odst. 1 Tr. por. môže samosudca použiť opatrenia uvedené v tomto ustanovení pod písm. a) až e) len vtedy, keď rozhoduje o návrhu prokurátora na potrestanie, ale nie vtedy, keď rozhoduje o obžalobe.

Krajský súd v Košiciach zamietol uznesením zo 14. 7. 1970 sp. zn. 6 To 178/70 sťažnosť okresného prokurátora podľa § 148 odst. 1 písm. a) Tr. por.

Proti uvedeným rozhodnutiam súdov podal generálny prokurátor SSR sťažnosť pre porušenie zákona. Vytýka v nej, že výklad § 314c odst. 1 písm. f) Tr. por., podaný prvostupňovým i odvolacím súdom je nezákonný. Podľa § 314b odst. 3 Tr. por. samosudca predbežne neprejednáva obžalobu a návrh na potrestanie. Nemôže teda ani vrátiť obžalobu prokurátorovi na došetrenie podľa § 188 odst. 1 písm. f) Tr. por.

Najvyšší súd SSR preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona správnosť napadnutých uznesení v rozsahu uvedenom v § 267 odst. 1 Tr. por., ako aj správnosť konania, ktoré im predchádzalo a nezistil, že by bol porušený zákon.

Skutkové zistenia, z ktorých vychádzal samosudca pri svojom rozhodnutí a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, sú správne a vyplývajú z dôkazov zhromaždených v prípravnom konaní.

Rozhodujúcou otázkou je určenie postupu samosudcu vo veciach, v ktorých prokurátor podal obžalobu pre trestné činy uvedené v § 314c odst. 1 Tr. por. najmä to, či samosudca má právo vydať rozhodnutie podľa ustanovení § 188 odst. 1 písm. a) až h) Tr. por.

Podľa výslovného znenia § 314b odst. 2 Tr. por. „samosudca obžalobu a návrh na potrestanie predbežne neprejednáva“. Z toho potom vzniká problém, či pri takýchto prokurátorských návrhoch samosudca má alebo nemá rozhodovať pred nariadením hlavného pojednávania o otázkach uvedených v dvanástej hlave Trestného poriadku, najmä v ustanovení § 188.

Predbežné prejednávanie obžaloby je osobitná procesná inštitúcia, ktorá slúži na preskúmanie obžaloby ešte pred jej prejednaním na hlavnom pojednávaní, a to predovšetkým z toho hľadiska, či sú splnené zákonné podmienky pre postavenie obvineného pred súd. Ako u každej procesnej inštitúcie, treba aj u predbežného prejednávania obžaloby odlíšiť formu konania od rozhodovania v konaní. Čo do formy konania treba v prípadoch § 186 Tr. por. preskúmať obžalobu na zasadnutí senátu. Táto forma sa, pravda, nehodí na preskúmanie obžaloby (návrhu na potrestanie) samosudcom, čoho výrazom je aj ustanovenie § 314b odst. 3 Tr. por. Z toho však nevyplýva, že samosudca nemá a ani nemôže preskúmať obžalobu (návrh na potrestanie) vôbec a vydávať rozhodnutia podľa dvanástej hlavy Trestného poriadku. Naopak, podľa § 314b odst. 2 Tr. por. samosudca „má rovnaké práva a povinnosti ako senát a jeho predseda“, teda aj práva a povinnosti preskúmať obžalobu (návrh na potrestanie) a rozhodovať o nej pred nariadením hlavného pojednávania.

Pokiaľ ide o návrh na potrestanie, takéto práva a povinnosti samosudcovi priamo ukladá § 314c Tr. por., i keď sú tieto práva čo do rozsahu obmedzenejšie ako u obžaloby. Novela Trestného poriadku č. 149/1969 Zb. upravuje tieto práva a povinnosti vo vzťahu k návrhu na potrestanie osobitne zrejme preto, lebo popri doterajšej forme obžaloby pre trestné činy (§ 176 a 177 Tr. por.) zaviedla novú formu „návrh prokurátora na potrestanie“ (§ 179e odst. 1 písm. a), § 179f Tr. por.). Zákon preto musel výslovne upraviť spôsob predbežného rozhodovania samosudcu o tejto novej forme.

Naproti tomu o obžalobe ako o forme Trestnému poriadku už známej platia i naďalej aj v konaní pred samosudcom všetky ustanovenia Trestného poriadku rovnako ako pre konanie pred senátom, s výnimkou tých ustanovení, ktoré zákon výslovne a vzhľadom na to, že ide o konanie pred samosudcom, osobitne upravuje. Z toho vyplýva, že § 314b odst. 3 Tr. por. treba chápať len tak, že samosudca nekoná neverejnú zasadnutie o preskúmaní obžaloby podľa dvanástej hlavy Tr. por., avšak na jej prijatie, resp. na ostatné spôsoby rozhodnutia o obžalobe sa vzťahujú ustanovenia tejto hlavy primerane aj na konanie pred samosudcom.

Pre tento výklad svedčí aj použitie logického argumentu „a minori ad maius“. Ak samosudca podľa § 314c Tr. por. má právo a povinnosť preskúmať návrh na potrestanie (§ 179e Tr. por.), tým skôr a v záujme zabezpečenia čo najpresnejšieho dodržania obsahovej a formálnej správnosti prípravného konania musí mať takéto právo a povinnosť, keď rozhoduje o obžalobe za závažnejšiu protispoločenskú činnosť, za trestný čin. Oprávnenia uvedené v § 188 odst. 1 písm. a) až h) Tr. por. mu preto prislúchajú aj pre tieto príčiny.

Iný výklad citovaných ustanovení Trestného poriadku by prakticky zabránil samosudcovi vrátiť vec prokurátorovi na odstránenie nedostatkov prípravného konania týkajúceho sa trestných činov uvedených v § 314a Tr. por., hoci takéto právo patrí podľa § 188 odst. 1 písm. f) Tr. por. senátu vo veci ostatných trestných činov a samosudcovi podľa § 314c odst. 1 písm. f) Tr. por. vo veci prečinov. Ustanovenie § 221 odst. 1 Tr. por. nie je rovnocenné s naposledy citovanými ustanoveniami Trestného poriadku. Možno ho aplikovať len v prípadoch, keď výsledky hlavného pojednávania ukázali podstatnú zmenu okolností prípadu, a ak sa ukazuje, že na objasnenie veci je potrebné ďalšie vyšetrovanie. V prípadoch, že sa nedostatky prípravného konania ukážu už pred hlavným pojednávaním, by potom výklad uvedený v sťažnosti pre porušenie zákona celkom vylúčil možnosť vrátiť vec prokurátorovi na došetrenie.